

УДК 342.565

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2021.4.7>**А. В. Боровик**

кандидат юридичної наук, доцент,
проректор з наукової роботи
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
ORCID ID 0000-0003-1834-404X

Д. Є. Махаринець

кандидат юридичних наук,
суддя Рівненського окружного адміністративного суду

СИСТЕМА ТА СТРУКТУРНА ПОБУДОВА АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Актуальність статті полягає в тому, що Україна, яка претендує на повноправне членство в європейській спільноті, запровадила великомасштабні реформаційні заходи у правовій системі, структурі державного апарата та сфері судочинства. Розпочата адміністративно-судова реформа покликана забезпечити розбудову системи адміністративних судів, які відповідно до мети свого створення мають гарантувати дотримання прав, свобод та інтересів учасників публічно-правових відносин. Правова держава виділяється з-поміж інших головною ознакою, що її характеризує, а саме рівнем гарантованості дотримання суб'єктивних прав громадян від будь-яких посягань із боку публічної адміністрації. І саме адміністративним судам відведено головну роль у цьому питанні, що актуалізує наукові дослідження в напрямі вдосконалення системи адміністративних судів, адаптації їхньої структурної побудови до вимог сучасності та правової дійсності. З'ясовано, що для України в період її становлення і розбудови як держави незалежної запровадження системи адміністративних судів мало неабияке значення. Існування цієї системи було сигналом для міжнародних партнерів про високий рівень захищеності прав особи в державі від сваволі її органів чи посадових осіб, рівень демократизму. Саме досвід цих стратегічних партнерів у питаннях розбудови адміністративного судочинства і став основоположним на шляху реалізації концепцій запроваджених реформ. Новоутворені адміністративні суди мали бути доступними для пересічних громадян, бути дієвим способом захисту їхніх прав, свобод та інтересів публічного характеру. Окрім того, спосіб організації має забезпечувати їхню самостійність від будь-якого втручання у процедуру судочинства, як внутрішнього, так і зовнішнього, та неупередженість у питаннях відправлення правосуддя. Зроблено висновок, що реформаційні заходи, запроваджені у сфері побудови судової влади і визначення її повноважень, дали нам нову судову систему зі зміненим складом адміністративних судів. Отримана модель адміністративного судочинства характеризується низкою позитивних змін, але і не минулось без сторони, яка критикує і наголошує на наявних недоліках, акцентує увагу на низці порушень усталеної практики функціонування судової влади та суперечностях із прописаними нормами Основного закону й інших нормативно-правових актів.

Ключові слова: апарат суду, інформаційне забезпечення, суд, структура, розгляд справ.

Постановка проблеми. Україна, яка претендує на повноправне членство в європейській спільноті, запровадила великомасштабні реформаційні заходи у правовій системі, структурі державного апарата та сфері судочинства. Розпочата адміністративно-судова реформа покликана забезпечити розбудову

системи адміністративних судів, які відповідно до мети свого створення мають гарантувати дотримання прав, свобод та інтересів учасників публічно-правових відносин. Правова держава виділяється з-поміж інших головною ознакою, що її характеризує, а саме рівнем гарантованості дотримання суб'єктивних прав громадян від

будь-яких посягань із боку публічної адміністрації. І саме адміністративним судам відведено головну роль у цьому питанні, що актуалізує наукові дослідження в напрямі вдосконалення системи адміністративних судів, адаптації їхньої структурної побудови до вимог сучасності та правової дійсності.

На шляху реформування судової системи України питання щодо місця адміністративного суду в системі інших судів та державних органів, його правового статусу набуває особливого змісту, оскільки дає змогу виявити недосконалі моменти в питаннях його організації та діяльності з метою подальшого усунення у процесі реформи, що триває, збільшує тим самим рівень ефективності адміністративного судочинства та захисту прав учасників публічно-правових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Досліджувана проблема була розглянута у працях В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, Ю. Дмитрова, І.Б. Коліушко, А.Т. Комзюка, Р.О. Куйбіди, Ю.С. Педька, А. Селіванова, Ю.М. Старилова, А.В. Хворостянкиної та інших.

Виклад основного матеріалу. Адміністративний суд як елемент судової системи України, його правовий статус, умови і порядок відправлення правосуддя в публічно-правових відносинах, організаційна побудова періодично привертають увагу вчених-адміністративістів. Структурну побудову судової системи України законодавчо закріплено нормами ст. 125 Конституції України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР та ст. 17 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. Згідно із цими нормативними актами судоустрій в Україні будується за принципами територіальності, спеціалізації й інстанційності, визначається законом, з метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди [1].

Ваги авторитету адміністративних судів додає той факт, що їх можна визнати органами конституційними, оскільки їх створення та функціонування закріплено безпосередньо нормами Основного закону держави, на відміну від судів господарських, які також є судами спеціалізованими.

Питання щодо запровадження системи адміністративних судів, узагалі їх необхідності, було предметом тривалих жвавих дискусій. Як результат, умови їх запровадження було закріплено Концепцією [97], а згодом зафіксовано на рівні закону. Концепція фіксувала поступове

запровадження і розвиток системи адміністративної юстиції. Першим кроком передбачалось запровадження спеціалізації суддів та утворення відповідних колегій. Завершитись реформування мало безпосередньо створенням вже конкретно вертикалі адміністративних судів.

З огляду на важливість питання щодо запровадження системи адміністративних судів, зі статусом спеціалізованих, забезпечення широкого спектра встановлених засобів захисту прав і свобод громадян у сфері публічно-правових відносин, необхідність його вирішення була закріплена Концепцією адміністративної реформи в Україні, текст якої був схвалений Указом Президентом України від 22 липня 1998 р. № 810/98 [2].

З моменту утворення системи адміністративних судів вона зазнавала реформаційних удосконалень та перетворень, про що свідчить нормативна база указів Президента України, а саме: «Про кількісний склад суддів адміністративних судів» (із змінами) від 16 травня 2007 р. № 417/2007 [3], «Про вдосконалення мережі адміністративних судів» від 16 жовтня 2008 р. № 941/2008 [4], «Про внесення змін до мережі адміністративних судів України» від 12 листопада 2014 р. № 866/2014 [5] та «Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах» від 29 грудня 2017 р. № 455/2017 [6].

Для України в період її становлення і розбудови як держави незалежної запровадження системи адміністративних судів мало неабияке значення. Існування цієї системи було сигналом для міжнародних партнерів про високий рівень захищеності прав особи в державі від сваволі її органів чи посадових осіб, рівень демократизму. Саме досвід цих стратегічних партнерів у питаннях розбудови адміністративного судочинства і став основоположним на шляху реалізації концепцій запроваджених реформ. Новоутворені адміністративні суди мали бути доступними для пересічних громадян, стати дієвим способом захисту їхніх прав, свобод та інтересів публічного характеру. Окрім того, спосіб організації мав забезпечувати їхню самостійність від будь-якого втручання у процедуру судочинства, як внутрішнього, так і зовнішнього, та неупередженість у питаннях відправлення правосуддя.

Під час дослідження функціонування адміністративних судів варто звернути увагу на питання щодо визначення правового статусу

цих судів як однієї з форм реалізації судової влади.

Н.А. Олефіренко адміністративно-правовий статус адміністративного суду в Україні визначає як урегульований законодавством порядок створення, реорганізації, ліквідації адміністративних судів, визначення функцій і завдань суду, наділення його необхідною компетенцією. Адміністративний суд, який посідає чільне місце в системі державної влади, повинен забезпечувати законність публічно-управлінських процесів, насамперед із позиції захисту прав і свобод громадян від їх порушень представниками публічної адміністрації під час реалізації управлінських повноважень [7, с. 154–155].

Ураховуючи таке визначення статусу адміністративного суду, формуються розуміння, що ці суди вирішують спори публічно-правового характеру, а не накладають адміністративні стягнення, виступають засобом правозахисним, а не каральним.

О.В. Пономарьов елементами адміністративно-правового статусу, окрім компетенції адміністративного суду, виділяє мету, завдання, функції; організацію діяльності; юридичну відповідальність тощо [8, с. 6]. Статус адміністративного суду, як і будь-якого учасника суспільних відносин, характеризується наявністю правосуб'єктності.

Більшість країн світу з розвиненою економікою та високим рівнем демократизму і законності в суспільних відносинах визнають важливість та пріоритетність принципу спеціалізації у сфері судочинства як один із чинників, що стимулює зростання рівня ефективності судочинства та довіри населення до судових органів.

А.А. Стрижак наполягає на тому, що неможливо бути фахівцем водночас у різних галузях права. Проте спеціалізація не повинна бути надзвичайно вузькою. Юриспруденція – це така галузь суспільних знань, де поверхова загальна правова обізнаність є неприпустимою. Тому під час вибору оптимального рівня спеціалізації важливим є формування такої моделі судоустрою, яка б сприяла максимально можливому ефективному та якісному захисту гарантованих Конституцією України та законами прав і свобод людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави [9, с. 91–92].

Відповідно до змісту норми ст. 17 «Система судоустрою» Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII, судоустрій будується за принци-

пами територіальності, спеціалізації й інстанційності, систему судоустрою становлять: 1) місцеві суди; 2) апеляційні суди; 3) Верховний Суд. Для розгляду окремих категорій справ відповідно до цього Закону в системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суди [10].

Варто відзначити, що нормами чинного законодавства визначення поняття «адміністративний суд» розкрито дещо неточно. Це породжує складності у трактуванні його змісту.

Колектив авторів розкриває зміст поняття «адміністративний суд» як складову частину судової гілки влади (система організаційно та функціонально самостійних суб'єктів судової влади), яка через корпус професійних суддів, на основі норм Конституції та законів України здійснює правосуддя у справах, пов'язаних із публічно-правовими спорами [11, с. 124]. На нашу думку, таке твердження є неправильним, оскільки розкриває зміст аналізованого поняття через правову категорію «корпус професійних суддів». Варто звернути увагу на ту обставину, що до складу корпусу професійних суддів включено всіх призначених і обраних на посади суддів усіх без винятку судових органів держави, що виходить за межі саме адміністративних судів.

Тому пропонуємо визначити «адміністративний суд» як структурно сформований орган, наділений повноваженнями здійснювати вирішення публічно-правових спорів і ухвалювати обов'язкові рішення з питань захисту прав, свобод та інтересів учасників публічно-правових відносин від порушень із боку суб'єктів владних повноважень.

Адміністративні суди, які є складовою частиною визначеної судової системи, входять до складу місцевих і апеляційних судів. Зокрема, місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди, а також інші суди, визначені процесуальним законом (ч. 3. ст. 21 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), апеляційними судами з розгляду адміністративних справ є апеляційні адміністративні суди, які утворюються у відповідних апеляційних округах (ч. 3. ст. 26 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [10].

Нормами чинного Кодексу адміністративного судочинства від 6 липня 2005 р. № 2747–IV розмежовується предметна юрисдикція адміністративних судів шляхом визначення категорій справ, що підсудні місцевим загальним судам як адміністративним судам, окружним адміністративним судам підсудні всі адміністративні

справи, що виходять за межі юрисдикції місцевих загальних судів [12].

В Україні, відповідно до Указу Президента України «Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі» від 16 листопада 2004 р. № 1417/2004, функціонує двадцять сім окружних адміністративних судів (окружні адміністративні суди Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, а також Вінницький, Волинський, Дніпропетровський, Донецький, Житомирський, Закарпатський, Запорізький, Івано-Франківський, Київський, Кіровоградський, Луганський, Львівський, Миколаївський, Одеський, Полтавський, Рівненський, Сумський, Тернопільський, Харківський, Херсонський, Хмельницький, Черкаський, Чернівецький, Чернігівський) [13].

Закон України «Про судоустрій і статус судів» від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII у межах ст. 21 «Види і склад місцевих судів» визначає, що місцевими загальними судами є окружні суди, які утворюються в одному або декількох районах чи районах у містах, або в місті, або в районі (районах) і місті (містах) [10].

Виступаючи першою інстанцією з розгляду публічно-правових спорів, вони законодавчо обмежуються чітко визначеним колом підсудних справ, на відміну від окружних адміністративних судів, які законодавцем уповноважені на здійснення судочинства в будь-яких адміністративних справах, за умови, що вони не підсудні місцевим загальним судам як адміністративним.

Як слушно зауважує Р.В. Ігонін, термін «суди загальної юрисдикції» є досить умовним. Коли законодавець зазначає «загальну юрисдикцію», тут же обмовляється про спеціалізацію судових інституцій, а поряд із місцевим господарським судом та місцевим адміністративним судом виокремлює ще й місцевий загальний суд. Тому виникає питання про співвідношення понять «суд загальної юрисдикції» та «місцевий загальний суд». Щодо формальної логіки, то будь-яка відмінність у конструкції цих понять автоматично свідчить про відмінність їхнього змісту. Тому в даному разі жодних сумнівів стосовно їх співвідношення не виникає. Проте, якщо виходити з їх фактичного тлумачення, то наявна неузгодженість щодо їхнього співвідношення, яка полягає в тому, що родові поняття «суд загальної юрисдикції» за своїм змістом стає майже ідентичним поняттю видовому «місцевий загальний суд» [14, с. 80].

Другу ланку судової системи становлять апеляційні суди – з розгляду цивільних, кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення (апеляційні суди областей, міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим); з розгляду адміністративних справ (окружні адміністративні суди) і господарських справ (апеляційні господарські суди) є судами апеляційної інстанції [10]. З даної норми випливає, що апеляційні адміністративні суди можуть в окремих випадках виступати судом першої інстанції.

Апеляційний округ встановлюється відповідно до Указу Президента України. Уживання поняття «апеляційний» у назві зазначених судів не означає, що вони наділені повноваженнями з розгляду справ лише в апеляційному порядку. У випадках, передбачених законом, вони розглядають справи в першій інстанції. Наявність двох інстанційних повноважень у судах другого рівня значною мірою зумовлена (поряд із декількома іншими процесуальними і судоустрійними чинниками) необхідністю передбачення відповідних повноважень щодо перегляду рішень судів другої інстанції в судів, що перебувають на третьому рівні судової системи [15, с. 873].

У процесі реформаційних рухів наявна система апеляційних адміністративних судів зазнала організаційних змін, які були запроваджені Указом Президента України «Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах» від 29 грудня 2017 р. № 455/2017, яким було створено: 1) Перший апеляційний адміністративний суд (Донецька та Луганська області); 2) Другий апеляційний адміністративний суд (Полтавська, Сумська та Харківська області); 3) Третій апеляційний адміністративний суд (Дніпропетровська, Запорізька та Кіровоградська області); 4) Четвертий апеляційний адміністративний суд (Автономна Республіка Крим і місто Севастополь); 5) П'ятий апеляційний адміністративний суд (Миколаївська, Одеська та Херсонська області); 6) Шостий апеляційний адміністративний суд (Київська, Черкаська, Чернігівська області та місто Київ); 7) Сьомий апеляційний адміністративний суд (Вінницька, Житомирська, Хмельницька та Чернівецька області); 8) Восьмий апеляційний адміністративний суд (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська та Тернопільська області) [6].

Третя ланка судової системи України представлена Верховним Судом, який, згідно з нор-

мами ст. 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII, є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики в порядку та спосіб, визначені процесуальним законом, у складі якого функціонує Касаційний адміністративний суд. Проте у випадках, визначених процесуальним законом, він може діяти як суд першої або апеляційної інстанції, у порядку, установленому процесуальним законом [10]. Верховний Суд було запроваджено замість ліквідованого Верховного Суду України.

Однак норма закону, яка ліквідувала Верховного Суду України, була визнана Конституційним Судом України такою, що не відповідає Основному закону держави [16]. Тому нині тривають суперечки щодо перейменування Верховного Суду України на Верховний Суд із суттєвими порушеннями процедури та без належного законодавчого підґрунтя.

Як стверджує О. Чебаненко, утворення так званого Верховного Суду не відповідає встановленим на відповідну дату нормам Конституції України, чинних нормативних актів, вимогам щодо створення найвищого судового органу держави. Окрім того, діяльність касаційних судів, палат, об'єднаних палат фактично від імені «новоутвореного» Верховного Суду суперечить вимогам Конституції України, у якій вказано на недопустимість делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами. Конституція України встановлює, що саме Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, «судочинство провадиться суддею одноособово, колегією суддів чи судом присяжних», не містить жодної згадки про касаційні суди, палати, об'єднані палати тощо [17].

Згідно зі ст. 37 «Склад та структура Верховного Суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII, у Касаційному адміністративному суді, який входить до складу Верховного Суду, обов'язково створюються окремі палати для розгляду справ щодо:

- 1) податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- 2) захисту соціальних прав;
- 3) виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян [10].

Функціонуюча судова система та правила розподілу повноважень щодо можливості розгляду справ у першій інстанції або перегляду

рішень як апеляційною інстанцією, реалізовані в чинному законодавстві, викликають низку суттєвих питань.

Так, відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 37 «Склад та структура Верховного Суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII, у складі Верховного Суду діє Велика Палата Верховного Суду [10]. Її завданням законодавець визначає переглядає в апеляційному порядку як судом апеляційної інстанції судових рішення у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції [12].

Як наголошує В.С. Князєв, секретар Великої Палати Верховного Суду, одним із завдань діяльності Великої Палати у складі Верховного Суду є забезпечення однакового застосування норм права, зокрема касаційними судами у складі Верховного Суду. Тому утворення Великої Палати у складі Верховного Суду за чинної моделі судоустрою цілком відповідає міжнародним стандартам організації здійснення правосуддя у верховних судах. Її утворення як внутрішнього структурного органу у складі Верховного Суду не є унікальним вітчизняним явищем. Схожі підходи до організації роботи вищих (верховних) судів застосовуються в зарубіжних країнах, а також у діяльності Європейського суду з прав людини [18].

Окрім того, варто звернути увагу на структурну побудову адміністративних судів. Кожній ланці судової системи притаманні два складові елементи, які забезпечують ефективне здійснення адміністративного судочинства. Першим елементом виступає суддівський корпус, який безпосередньо здійснює відправлення правосуддя в публічно-правових спорах. Другим елементом є апарат суду, який відповідно до своїх завдань та функцій сприяє відправленню правосуддя, здійснює заходи кадрового, організаційного й інформаційного забезпечення функціонування адміністративних судів. Апеляційні суди з розгляду адміністративних справ можуть мати у своїй структурі судові палати з розгляду окремих категорій справ, у складі Верховного Суду діє Касаційний адміністративний суд, який у своїй структурі має судові палати з розгляду справ щодо: податків, зборів та інших обов'язкових платежів; захисту соціальних прав; виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян. Кількість утворюваних судових палат із розгляду справ законом не обмежується, проте регламентується умови щодо їх утворення.

Висновки і пропозиції. У підсумку варто відзначити, що реформаційні заходи, запроваджені у сфері побудови судової влади і визначення її повноважень, дали нам нову судову систему зі зміненим складом адміністративних судів. Отримана модель адміністративного судочинства характеризується низкою позитивних змін, але і не минулось без сторони, яка критикує та наголошує на наявних недоліках, акцентує увагу на низці порушень усталеної практики функціонування судової влади, суперечностях із прописаними нормами Основного закону й інших нормативно-правових актів.

Список використаної літератури:

1. Конституція України : Закон від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98.
3. Про кількісний склад суддів адміністративних судів : Указ Президента України від 16.05.2007 р. № 417/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417/2007#Text>.
4. Про вдосконалення мережі адміністративних судів України : Указ Президента України від 16.10.2008 р. № 941/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/941/2008#Text>
5. Про внесення змін до мережі адміністративних судів України : Указ Президента України від 12.11.2014 р. № 866/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866/2014#Text>.
6. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 455/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455/2017#Text>.
7. Олефіренко Н.А. Адміністративно-правовий статус адміністративного суду в Україні. *Слово національної школи суддів України*. 2013. № 3 (4). С. 152–155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2013_3_22.
8. Пономарьов О.В. Адміністративно-правовий статус Антимонопольного комітету України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2009. 18 с.
9. Стрижак А.А. Судове управління в Україні: Теоретичні основи і правове регулювання : монографія. Ужгород : Патент, 2004. 120 с.
10. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 31. Ст. 545 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/conv#Text>.
11. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України : навчальний посібник. Київ : Прецедент, 2007. 531 с.
12. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон від 6 липня 2005 р. № 2747–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № № 35–37. Ст. 446 (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
13. Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі : Указ Президента України від 16.11.2004 р. № 1417/2004 (*перша редакція*). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1417/2004/ed20041116#Text>.
14. Ігонін Р.В. Концептуальні проблеми забезпечення функціонування системи судів загальної юрисдикції: адміністративно-правовий вимір : монографія. Ірпінь : Національний університет ДІТС України, 2012. 388 с.
15. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол. : В.Я. Тацій (гол. редкол.) та ін. ; Нац. акад. прав, наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2012. 1128 с.
16. Рішення Конституційного суду України від 18.02.2020 р. № 2-р/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-20#Text>.
17. Верховний Суд: з Україною чи без? *Український інститут майбутнього*. 14.06.2021. URL: <https://uifuture.org/publications/verhovnyj-sud-z-ukrayinoyu-chy-bez-2/>.
18. Князев В. Велика Палата Верховного Суду: ліквідувати не можна залишити. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/zmi/1006220/>.

Borovyk A. V., Makharynets D. Ye. System and structural structure of administrative judiciary as a form of implementation of the judiciary

The relevance of the article is that Ukraine, claiming full membership in the European community, has introduced large-scale reform measures in the legal system, the structure of the state apparatus and the judiciary. The initiated administrative-judicial reform is designed to ensure the development of a system of administrative courts, which, in accordance with the purpose of their creation, must guarantee respect for the rights, freedoms and interests of participants in public relations. The rule of law stands out, among others, the main characteristic feature, namely the level of guaranteed respect for the subjective rights of citizens from any encroachment by the public administration. And it is the administrative courts that have been given the main role in this issue, which accordingly updates scientific research in the direction of improving the system of administrative courts and adapting their structural structure to the requirements of modernity and legal reality. It was found that for Ukraine,

in the period of its formation and development as an independent state, the introduction of a system of administrative courts is of little importance. The existence of this system was a signal to international partners about the high level of protection of individual rights in the state from the arbitrariness of its bodies or officials, the level of democracy. It is the experience of these strategic partners in the development of administrative justice and has become fundamental to the implementation of the concepts of the implemented reforms. The newly established administrative courts were to be accessible to ordinary citizens, an effective way to protect their rights, freedoms and public interests. In addition, the method of organization was to ensure their independence from any interference in the judicial process, both internal and external, and impartiality in the administration of justice. It is concluded that the reform measures introduced in the field of building the judiciary and defining its powers, gave us a new judicial system with a changed composition of administrative courts. However, the obtained model of administrative proceedings is characterized by a number of positive changes, but also without criticism, which emphasizes the existing shortcomings and emphasizes a number of violations of the established practice of the judiciary and contradictions with the Basic Law and other regulations.

Key words: court staff, information support, court, structure, consideration of cases.